

Αρκούν τα χαμηλά μεροκάματα; Όχι!

Ο Γιάννης Μαρίνος ανατρέπει το διαδεδομένο μύθο ότι η ανταγωνιστικότητα οφείλεται αποκλειστικά στις χαμηλές αμοιβές. «Οι χαμηλές τιμές αποδίδονται κυρίως στα άθλια ημερομίσθια που πληρώνονται οι εργάτες των ασιατικών βιομηχανιών και στα ασκούμενα στη διεθνή αγορά ντάμπινγκ. Πρόκειται για μισές αλήθειες, πασαλειμμένες με χοντρά ψέματα, που θα μπορούσαν να παραλλαχθούν στο σλόγκαν “λερώστε, σκουπίστε, τελειώσατε”, όπως σε μερικές τηλεοπτικές διαφημίσεις για απορρυπαντικά. Έτσι, ξεμπερδεύουν με μια μονοκονδυλιά οι περισσότεροι επιπόλαιοι και με παρωπίδες σχολιαστές των διεθνών οικονομικών εξελίξεων που γράφουν στις εφημερίδες. Έτσι, άλλωστε, γεννοβολιούνται οι νανουριστικές μπροσούρες για λαϊκή χρήση σε υποκατάσταση των σκληρών ναρκωτικών, που προτιμούν εκείνοι που δεν αντέχουν να τις διαβάζουν ούτε αυτές (γιατί ξέρουν ότι τούς λένε ψέματα), αλλά που θεωρούν πολύ κοπιαστική ιστορία να διαβάσουν και κάτι σοβαρότερο, που θα τούς βγάλει από το σκοτάδι της άγνοιας και από την αλαζονεία της πεποιθήσεως ότι “αυτοί ξέρουν”».

Παραθέτει αρχικώς την περίπτωση της Ιαπωνίας που δεν εντάσσεται στα σχετικά μυθεύματα: «Βέβαια, αυτό που έπαψε από πολύ καιρό να λέγεται για τους μισθούς και τα ημερομίσθια της Ιαπωνίας, αφού η χώρα αυτή –από τις πιο αναπτυγμένες και πλουσιότερες στον κόσμο, με κατά κεφαλήν εισόδη-

μα που υπερβαίνει ήδη τα 9.000 δολάρια, έναντι 4.140 δολαρίων της Ελλάδας, 4.040 της ΕΣΣΔ, 2.370 της Γιουγκοσλαβίας, 5.750 της Ιταλίας, 7.390 της Βρεταννίας, 6.310 της Ανατολικής Γερμανίας, 360 της Κίνας (λαϊκής), κ.ο.κ, σε στοιχεία 1979– απολαμβάνει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα ευημερίας στον κόσμο, την οποία συμμερίζονται λίγο έως πολύ όλα τα στρώματα του λαού της. Για την Ιαπωνία βρήκαμε λοιπόν μία άλλη απλή εξήγηση, η οποία δεν επιδέχεται και οποιασδήποτε λογικής στήριξης: πρόκειται για “οικονομικό θαύμα”. Τα θαύματα τα δέχεσαι και τα προσκυνάς. Δεν τα συζητάς, είναι βεβήλωση να τα διερευνάς και έτσι ξεμπερδεύεις με το πρόβλημα».

Στο πλαίσιο της σχετικής μυθολογίας, «με τις τέσσερις άλλες χώρες ισχύει η φιλανθρωπική ή μαρξιστική εξήγηση. Οι λαοί τους, οι εργάτες τους, είναι θύματα άγριας εκμεταλλεύσεως στυγνών εργοδοτών, που τούς βάζουν να εργάζονται ατελείωτα ωράρια για ένα κομμάτι ψωμί και ένα πιάτο ρύζι, που δεν έχουν κοινωνικές ασφαλίσσεις, που δεν έχουν το δικαίωμα της απεργίας κ.ο.κ.».

Απαντά με στοιχεία στις ανωτέρω απλουστευτικές ερμηνείες που κυριαρχούν στο δημόσιο λόγο: «Άραγε, έχει βάση αυτή η πειστική εξήγηση; Και ναι και όχι. Ναι, γιατί οι μισθοί και τα ημερομίσθια στις χώρες αυτές είναι πράγματι χαμηλότερα, σε σύγκριση κυρίως με εκείνα που ισχύουν στις εκβιομηχανισμένες χώρες του Βορρά (λ.χ. ΗΠΑ, Δυτική Γερμανία, Γαλλία κ.α.), όμως ελάχιστα ή διόλου υποδεέστερα από εκείνα χωρών με το ίδιο αναπτυξιακό επίπεδο και πολύ-πολύ υψηλότερα από αυτά των περισσότερων άλλων χωρών του Τρίτου Κόσμου ή ακόμη και πολλών χωρών του Υπαρκτού Σοσιαλισμού. Ενδεικτικά αναφέρω ότι, σύμφωνα τουλάχιστον με τα επίσημα στοιχεία, οι μισθοί και τα ημερομίσθια στη Σιγκαπούρη είναι στο ίδιο περίπου επίπεδο με τα ελληνικά, που είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο (μόνον οι πολύ πλούσιες χώρες της Δυτικής Ευρώπης και της Βορείου Αμερικής πληρώνουν περισσότερα), στη δε Ταϊουάν, όπως και τη Σιγκαπούρη, τα τρία τελευταία χρόνια οι μισθοί αυξήθηκαν πολύ ταχύτερα από την πραγματική αύξηση του εθνικού εισοδήματος. Και μάλιστα, με δηλωμένο επίσημο στόχο να αποτρέψουν τις ξένες βιομηχανικές επενδύσεις που τις “τραβούσε” ο φθηνός συντελεστής εργασίας και να προσελκύσουν μόνον βιομηχανικές μονάδες υψηλής τεχνολογίας και μεγάλης προστιθέμενης αξίας».

Επισημαίνει ποια είναι η πραγματική βάση της ανάπτυξης της παραγωγικής βάσης σε αντίθεση με τα πολλαχώς θρυλούμενα: «Γιατί, βέβαια, αυτό που αποκαλύπτεται σήμερα από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ προς τις απληροφόρητες και εντυπωσιαζόμενες μάζες του ελληνικού λαού και χαράζεται σαν η πορεία προς το μέλλον του Τρίτου Δρόμου προς το Σοσιαλισμό, είναι από μία τουλάχιστον δεκαετία καθημερινή πρακτική και προχωρημένη κατάκτηση των μικρών αυτών κρατιδίων, με τις καπιταλιστικότερες (και όχι πάντοτε δημοκρατικές) κυβερνήσεις τους, πράγμα που τους επιτρέπει να κινούνται στην παγκόσμια οικονομική σκακιέρα με δυναμισμό, αποτελεσματικότητα και αυτο-

πεποίθηση, χωρίς σοβαρά οικονομικά προβλήματα και με εμπιστοσύνη για το μέλλον τους. Η μόνη –αλλά, δυστυχώς, διόλου αμελητέα– αβεβαιότητά τους συνδέεται με τη δομική οικονομική κρίση που περνά η υπόλοιπη παγκόσμια οικονομία για πολλούς και διαφόρους λόγους, γνωστούς και άγνωστους στο ευρύ κοινό, με την έντονη και συνεχώς επαυξανόμενη αλληλεξάρτηση στη διεθνή οικονομία μεταξύ όλων των κρατών του κόσμου (έστω και με ποικιλία διαβαθμίσεων). Μία παγκόσμια οικονομική κρίση είναι φυσικό να επηρεάζει αρνητικά και τις δυναμικές και ανθούσες οικονομίες της Ανατολικής Ασίας. Πολύ περισσότερο, γιατί είναι μικρές και δεν έχουν πολιτικό αλλά και οικονομικό βάρος στη διεθνή κόνιστρα».

Εξηγεί γιατί τα απλουστευτικά ερμηνευτικά σχήματα δεν ισχύουν. «Άλλωστε, κι αν ακόμη υποθέσουμε πως ισχύει –και, όπως είπαμε, ισχύει στις συγκρίσεις με τις αναπτυσσόμενες χώρες– το πλεονέκτημα του χαμηλού ημερομισθίου, του μεγαλύτερου ωραρίου εργασίας και των χαμηλότερων ασφαλιστικών βαρών στις χώρες που συνιστούν την οικονομική πρόκληση της περασμένης και της προσεχούς δεκαετίας, πάλι αυτά δεν αρκούν για να εξηγήσουν το δυναμισμό και την οικονομική επιτυχία τους. Γιατί και σε σωρεία άλλων χωρών του Τρίτου Κόσμου ισχύουν χαμηλά (πολύ χαμηλότερα, μάλιστα) ημερομίσθια και οι εκμεταλλευτικότερες σε βάρος των εργαζομένων συνθήκες, χωρίς ότι τα ίδια αλλά ούτε παραπλήσια αποτελέσματα – μολονότι και σε αυτές τις χώρες είναι παρόντα και δραστηριοποιούνται σχεδόν ασύδοτα τα πολυεθνικά βιομηχανικά μονοπώλια. Η άθλια οικονομική κατάσταση των χωρών της Κεντρικής και της Νότιας Αμερικής, της συντριπτικής πλειονότητας των χωρών της Αφρικής, ακόμη και ορισμένων πετρελαιοπαραγωγών χωρών της Μέσης Ανατολής, που συνιστούν τον κανόνα στην παγκόσμια οικονομική σκηνή, υπογραμμίζει ακόμη περισσότερο την εντυπωσιακή οικονομική επιτυχία και τον προχωρημένο βιομηχανικό δυναμισμό των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας».

Συναφώς σημειώνει, «θα πρέπει βέβαια να προστεθεί πως η φτώχεια κάποιων λαϊκών στρωμάτων είναι έκδηλη και αδύνατον να κρυφτεί, ιδίως σε έναν μανιωδη περιπατητή που κάνει δεκάδες χιλιόμετρα ποδαρόδρομο κάθε ημέρα, εξετάζοντας τα πάντα. Ε, λοιπόν, στην Ταϊουάν, στη Σιγκαπούρη και φυσικά στην Ιαπωνία είναι όχι μόνον ολοφάνερη η ευημερία των πολλών, αλλά ίσως υψηλότερη από πολλών άλλων λαών που θεωρούνται παραδοσιακά πλούσιοι!».